

महोत्तरी जिल्ला हाथिलेट गा.वि.स. का मगर जातिको अन्य जातजाति
सँगको सम्बन्ध

त्रिभुवन विश्वविद्यालय मानविकी तथा सामाजिक शास्त्र संकायअन्तर्गत
समाजशास्त्र केन्द्रिय विभागको स्नातकोत्तर तह द्वितिय वर्षको समाजशास्त्र
विषयको आंशिक आवश्यकता परिपूर्तिको लागि

प्रस्तुत

शोधपत्र

शोधप्रस्तावक

पुजा बस्नेत

रोल नं : २५२

रेजिष्ट्रेशन नं.

त्रिभुवन विश्वविद्यालय
समाजशास्त्र केन्द्रिय विभाग
कीर्तिपुर, काठमाडौं

२०७३

कृतज्ञता ज्ञापन

नेपाल एक बहुभाषिक बहुसांस्कृतिक र बहुजाति तथा जनजाति बसोबास गर्ने देश हो । जहाँ समानता र असमानताका बीच बाचेका विभिन्न जातजाति तथा जनजातिको मूल्य र मान्यतालाई उजागर गर्ने साझा फूलबारीका रूपमा लिन पनि सकिन्छ यसरी नै यहाँ विभिन्न जातजातिहरू बिच एक अर्का जातजातिहरू बिच सम्बन्ध पनि रहदै आएको छ । यसरी नेपाल र नेपाली समाजमा विभिन्न जात जातिहरूको संस्कारर मूल्य मान्यता द्वारा समाज निरन्तर अगाडि बढि रहेको छ ।

यसरी नै विभिन्न जात जातिहरू बिच समाजमा रहेका विभिन्न सहयोग हेर्नको लागि पनि मगर जाति र अन्य जातजातिहरूको सामाजिक सांस्कृतिक, आर्थिक, शैक्षिक, राजनितिकसम्बन्धको समाजशास्त्रीय अध्ययन अनुसन्धान गर्नु आवश्यक ठानी मैले यो अध्ययन गरेकी छु ।

यो शोधपत्र तयार गर्ने क्रममा आफ्नो व्यस्त समयको कुनै ख्याल नगरी अध्ययनमा अमूल्य समय दिई आवश्यक सुझाव दिनु भै शोधपत्रलाई पूर्णता दिनुहुने श्रद्धेय गुरु डा. कृष्ण बहादुर भट्टचन ज्यू साथै मलाई यस विषयमा शोध गर्न अनुमति दिनुहुने विभागीय प्रमुख प्रा. डा. तुलसीराम पाण्डे ज्यू प्रति हार्दिक कृतज्ञता व्यक्त गर्दछु साथै मलाई यो शोध कार्यको छिटो सिध्याउनु पर्छ भनि सल्लाह दिनु हुने यस विभाग अन्तर्गतका सम्पूर्ण गुरु गुरुआमा प्रति हार्दिक कृतज्ञता व्यक्त गर्दछु । त्यस्तै शोधप्रस्ताव देखि शोधपत्र तयार पार्दासम्म निरन्तर सहयोग गर्नु हुने मेरा प्रिय श्रीमान् अर्ण बलम्पाकी को योगदान बिना यो शोधकार्यले पूर्णता पाउन नसक्ने भएकाले उहाँप्रति हार्दिक कृतज्ञ छु । यो शोधकार्य पूर्ण गर्न निरन्तर सल्लाह सुझाव र प्रेरणा दिने सबै दाजुहरू भाउजुहरूप्रति कृतज्ञता व्यक्त गर्दछु । त्यसरी नै सधै अध्ययनका लागि वातावरण तयार गरिदिनुहुने श्रीमान्, बुबा, आमा, दाजुहरू, भाउजुहरू प्रति ऋणी छु । यो शोधपत्र मेरो लामो समयको अध्ययन छलफल चिन्तन दौडधुप गरेर संकलन तथा लेखनको प्रतिफल हो शोधपत्र तयार गर्नेक्रममा प्रत्यक्ष रूपमा सहयोग पुऱ्याउनु

हुने हाथिलेट गा. वि. स मा बसोबास गर्ने सम्पूर्ण जातिका दाजुभाई तथा दिदीबहिनीहरु प्रति आभार व्यक्त गर्न चाहान्छु ।

अन्त्यमा कम्प्युटर टाइप एवम् सेटिङ्ग गरि सहयोग गर्ने युनिभर्सिटी कम्प्युटर का दाइ सुरेश प्रधान तथा बहिनी बर्षा महर्जन लाई धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

पुजा बस्नेत

समाजशास्त्र केन्द्रिय विभाग

कीर्तिपुर, काठमाडौँ

२०७३

तालिका सूची

तालिका नं. १ : हाथिलेट गा. वि.स को वडागत जनसंख्या विवरण	२७
तालिका नं. २ : हाथिलेट गा. वि. स. के वडा नं. २ का जातिगत जनसंख्याको विवरण	२९
तालिका नं. ३ : उत्तरदाताको पारिवारिक विवरण	३९
तालिका नं. ४ : जातियताको सङ्ख्याको आधारमा उत्तरदाताको पारिवारिक विवरण	४०
तालिका नं. ५ : जातजातिको संलग्नताको आधारमा भाषिक विवरण	४१
तालिका नं. ६ : जातियताको आधारमा विवाहको उपयुक्त उमेर	४३
तालिका नं. ७ : जातजातिहरु बिच विवाहका किसिम	४५
तालिका नं. ८ : अन्तरजातिय विवाह मान्यता दिएको वा नदिएको विवरण	४८
तालिका नं. ९ : जातजाति बिच वैवाहिक विवरण	४९
तालिका नं. १० : महोत्तरी जिल्लाका धार्मिक विवरण	५१
तालिका नं. ११ : धर्मको आधारमा जातजातिको पारिवारिक विवरण	५२
तालिका नं. १२ : जातियताको आधारमा धार्मिक कार्यमा जातजातिहरुको उपस्थितिका विवरण	५४
तालिका नं. १३ : जातजातिहरु बिच एक अर्का जातजातिको चाडपर्वमा उपस्थितिको विवरण	५६
तालिका नं. १४ : जातिय संस्कारको अवलम्बन	५७
तालिका नं. १५ : जातजातिको आधारमा सामाजिक सांस्कृतिक कार्यहरुमा जातजाति बिच सहयोगको विवरण	५९
तालिका नं. १६ : पेशाको आधारमा जातजातिको पारिवारिक विवरण	६२
तालिका नं. १७ : जातजातिहरु बिच आर्थिक लेनदेनको विवरण	६४
तालिका नं. १८ : जातजातिहरु बिच ऋण लिएको विवरण	६५
तालिका नं. १९ : जातजातिहरु बिच विद्यालय छनोटको विवरण	६७
तालिका नं. २० : शैक्षिक तह	६९
तालिका नं. २१ : जातियताको आधारमा राजनैतिक पार्टीमा संलग्नताको विवरण	७२

तालिका नं. २२ :जातजातिको आधारमा राजनैतिक पार्टीमा आबद्ध तथा प्रोत्साहको
विवरण ७४

तालिका नं. २३ :राजनैतिक पार्टीभित्र जातिगत व्यवहारहरुको भेदभावपूर्ण विवरण ७५

त्रिभुवन विश्वविद्यालय
मानविकी तथा सामाजिकशास्त्र संकाय
समाजशास्त्र केन्द्रिय विभाग
कीर्तिपुर, काठमाडौं, नेपाल

स्वीकृतिपत्र

त्रिभुवन विश्वविद्यालय मानविकी तथा सामाजिकशास्त्र तहको उपाधि प्राप्तिको निम्ति पुजा बस्नेत द्वारा तयार पारिएको “मगर जातिको अन्य जातजाति सँगको सम्बन्ध” नामक शोधपत्र समाजशास्त्र विषयको स्नाकोत्तर तहको उपाधिको लागि उचित ठहरिएकोले उपाधिको लागि उचित ठहरिएकोले स्वीकृति प्रदान गरिएको छ ।

शोधपत्र मूल्याङ्कन समिति

हस्ताक्षर

प्रा. डा. तुलसीराम पाण्डे

.....

विभागिय प्रमुख

डा. कृष्ण ब. भट्टचन

.....

शोधनिर्देशक

डा. मधुसुदन सुवेदि

.....

बाह्य निरीक्षक

संक्षेपीकरण

आ.ज : आदिवासी जनजाति

गा. वि. स. : गाउँ विकास समिति

नेकपा एमाले : नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी एकीकृत माओवादी लेलिनवाद

म : महिला

पु : पुरुष

% : प्रतिशत